

ARTICOLE

CONSIDERAȚII PRIVIND IM(POSIBILITATEA)
EXECUTĂRII SILITE A BUNURILOR AFECTATE
DIRECT ȘI EXCLUSIV CULTULUI

DOI: 10.24193/SUBBIur.67(2022).3.4
Data publicării online: 13.04.2023

Șerban MIRCIOIU*

Rezumat: Prezentul articol urmărește să prezinte modalitatea în care are loc executarea silită a bunurilor cu destinația de obiect de cult.

Potrivit art. 27 alin 2 al Legii 489/2006 bunurile sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt insesizabile și imprescriptibile și pot fi înstrăinate doar în condițiile statutare specifice fiecărui cult.

Suntem de părere că ar trebui făcută o distincție între modalitatea de executare silită indirectă sub forma urmăririi mobiliare – sechestrarea și vânzarea la licitație publică a bunurilor mobile și urmărirea imobiliară – vânzarea la licitație publică și adjudecarea imobilelor și modalitatea de executare silită directă – sub forma predării silită a bunurilor mobile și predării silită a bunurilor imobile.

În cazul modalității de executare silită indirectă, a bunurilor sacre, acestea fiind insesizabile, nu pot face obiectul executării silită.

În cazul modalității de executare silită directă, prin predarea silită a bunurilor mobile și predarea silită a bunurilor imobile, a bunurilor sacre, apreciem că acestea nu sunt insesizabile și pot face obiectul executării silită directe, în ipoteza în care au fost confiscate în mod abuziv de stat în perioada 1940-1989, sau în cazul în care au fost preluate fără titlu.

---

* Dr. Șerban MIRCIOIU, avocat, Baroul Cluj, lector I.N.P.P.A., e-mail: serban.mircioiu@avocatmircioiu.ro, <https://orcid.org/0009-0008-7858-5930>.

Cuvinte cheie: bunuri inesizabile; bunuri sacre; executare silită directă; predarea silită a bunurilor mobile – predarea silită a bunurilor imobile; executarea silită indirectă; urmărirea mobilă; urmărirea imobilă.

CONSIDERATIONS ON THE IM(POSSIBILITY)
OF FORCED EXECUTION OF GOODS DIRECTLY
AND EXCLUSIVELY AFFECTED TO THE CULT

Abstract: The aim in writing the present paper focuses on detailing forced execution of goods used as cult objects.

According to art. 27 paragraph 2 of Law 489/2006, sacred goods, respectively goods directly and exclusively affected to the cult, established according to their own statutes, and reflecting the tradition and practices of each cult, acquired by title, are imperceptible and imprescriptible and can be alienated only under well-defined statutory terms specific to each cult.

We believe that a distinction should be made between indirect foreclosure in the form of real estate foreclosure - seizure and auctioning of movable property and real estate tracking - public auction and real estate foreclosure and direct foreclosure - in the form of forced transfer of movable and immovable property.

In the case of indirect foreclosure of cult goods considered imperceptible, we consider that they cannot be subject to foreclosure.

In the case of direct foreclosure, by forcible surrender of movable property and forced surrender of immovable property considered sacred property, we appreciate that they are not imperceptible and may be subject to direct foreclosure, if they have been abusively confiscated by the state between 1940 and 1989, or whether they were taken over without proper titles.

Keywords: imperceptible goods; sacred goods; direct foreclosure/enforcement; forced handover of movable property - forced handover of real estate; indirect foreclosure/enforcement; furniture tracking; real estate tracking.

Cuprins

I.	Liminarii. Bunuri inalienabile, bunuri inesesizabile și bunuri indisponibile.	127
II.	Bunurile afectate direct și exclusiv cultului.	130
III.	Imposibilitatea executării silită a bunurilor sacre.	137
IV.	Concluzii.	142

I. Liminarii. Bunuri inalienabile, bunuri inesesizabile și bunuri indisponibile

Conform articolului 628 alineat (1) din Codul de procedură civilă¹:

„Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, a unei plantații ori a altei lucrări, încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia sau în luarea unei alte măsuri stabilite prin titlul executoriu”.

Din dispozițiile art. 2.324 C.civ.² rezultă că principiul care guvernează executarea silită este acela al „răspunderii debitorului cu toate bunurile sale, mobile sau imobile, urmăribile potrivit legii³”. Așa cum s-a spus, „regula, în materie de executare silită o constituie *sesizabilitatea bunurilor*, iar excepția, o constituie *inseizabilitatea lor*⁴”.

---

¹ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, cu modificările și completările ulterioare.

² Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a fost republicată în M.of., Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare.

³ A se vedea: S. ZILBERSTEIN, V. M. CIOBANU, *Tratat de executare silită*, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 283; E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p.270.

⁴ A se vedea G. BOROI, M. STANCU, *Drept procesual civil*, Editura Hamangiu, București, 2020, p. 1243.

Cu toate acestea, există o serie de bunuri care, din diferite rațiuni, nu pot fi urmărite silit. Reguli cu privire la bunurile mobile și imobile ce nu sunt supuse executării silite regăsim atât în Codul de procedură civilă cât și în Codul civil sau în diferitele legi speciale. Spre exemplu, bunurile aflate în proprietate publică sunt, potrivit art. 861 alin. (1) C.civ., inalienabile, imprescriptibile și inesesizabile.

Prin *inalienabilitate* se înțelege „interdicția de înstrăinare a unui bun sau a unui drept subiectiv sau la care nu se poate renunța⁵”. Inalienabilitatea reprezintă unul dintre caracterele dreptului de proprietate publică⁶. Practic, în cazul inalienabilității legale se poate vorbi despre faptul că, bunurile sunt scoase din circuitul civil general⁷. În consecință, bunurile care sunt destinate uzului sau interesului public nu pot fi nici urmărite, respectiv nici înstrăinate, sub sancțiunea nulității absolute. Din caracterul *inalienabil* rezultă și caracterul inesesizabil al acestora, „inesesizabilitatea bunurilor din domeniul public fiind o consecință a inalienabilității lor⁸”.

Prin noțiunea de *inesesizabil* se înțelege că „bunul sau dreptul patrimonial [...] nu poate fi urmărit și executat silit⁹” de către creditorii

---

⁵ A se vedea M. DAVID, *Inalienabil*, în „Dicționar de drept civil”, de M. MUREȘAN, P. VASILESCU, J. KOCSIS, M. DAVID, F. SORIN, Ed. Cordial Lex, Cluj-Napoca, 2009, p. 345.

⁶ A se vedea, pentru detalii privind inalienabilitatea dreptului de proprietate publică: C. BÎRSAN, *Drept civil. Drepturile reale principale în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2013, pp. 176-179; V. STOICA, *Drept civil. Drepturile reale principale*, ed. 2, Ed. C. H. Beck, București, 2013, pp.204-205; G. BOROI, C. ANGHELESCU, B. NAZAT, *Curs de drept civil – Drepturile reale principale*, ed. a II- a, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 60.

⁷ A se vedea C. BÎRSAN, *op.cit.*, p. 176. Suntem de părere însă că în cazul inalienabilității convenționale, bunurile nu sunt scoase definitiv din circuitul civil deoarece părțile în materie contractuală pot doar să restricționeze temporar circulația bunurilor.

⁸ A se vedea V. STOICA, *op.cit.*, p. 205.

⁹ A se vedea M. DAVID, *Insesizabil*, în „Dicționar de drept civil”, de M. MUREȘAN, P. VASILESCU, J. KOCSIS, M. DAVID, F. SORIN, Ed. Cordial Lex, Cluj-Napoca, 2009, p. 354.

titularului său, pentru recuperarea creanțelor pe care aceștia le au împotriva respectivului titular. Un bun inalienabil este în mod automat și insesizabil, dar nu orice bun insesizabil, este, în egală măsură, și inalienabil¹⁰. Spre exemplu, bunurile reglementate de art. 727 C.proc.civ. și care sunt strict necesare traiului debitorului și familiei sale, sunt alienabile însă sunt insesizabile.

Caracterul inalienabil sau insesizabil al anumitor categorii de bunuri nu trebuie confundat cu indisponibilizarea acestora.

Indisponibilizarea presupune suspendarea temporară a dreptului de dispoziție asupra unui bun sau drept de care titularul său nu poate dispune prin acte civile¹¹, „ceea ce nu se identifică, sub nicio formă, cu noțiunea de *inalienabil*, termen utilizat în limbajul juridic pentru a da expresie interdicției de înstrăinare a unui bun sau a unui drept subiectiv, și nici cu noțiunea de *insesizabil* care presupune că bunul nu poate fi urmărit silit de creditori pentru realizarea creanțelor lor¹²”.

Așa cum în mod întemeiat s-a remarcat de unii autori:

„...indisponibilizarea este o măsură preventivă care vine să protejeze bunul, prin împiedicarea proprietarului să-l distrugă ori să-l înstrăineze în scopul de a-și micșora patrimoniul în eventualitatea în care acesta ar trebui să execute o obligație sau să răspundă pentru repararea unui prejudiciu. Măsura este de natură a menține bunul în patrimoniul debitorului și de a-l împiedica pe debitorul proprietar al bunului sechestrat să-și diminueze activul patrimonial prin fapta proprie în eventualitatea unei executări silite ulterioare. Însă, indisponibilizarea nu are ca scop și nu presupune că bunul nu poate fi

---

¹⁰ A se vedea G. BOROI, M. STANCU, *op.cit.*, p. 1246.

¹¹ A se vedea M. DAVID, *Indisponibil*, în „Dicționar de drept civil”, de M. MUREȘAN, P. VASILESCU, J. KOCȘIS, M. DAVID, F. Sorin, Ed. Cordial Lex, Cluj-Napoca, 2009, p. 348.

¹² A se vedea M. COSTIN, C. M. COSTIN, *Dicționar de drept civil de la A la Z*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 512.

executat silit întrucât, ca efect al instituirii măsurii asigurătorii, în mod îndubitabil, acesta nu a fost declarat inalienabil sau insesizabil¹³.”

Ceea ce ne interesează în prezentul demers este caracterul *insesizabil* al anumitor categorii particulare de bunuri, respectiv a bunurilor cu destinația exclusivă de obiect de cult, și care, pe cale de consecință, nu pot forma obiectul executării silite.

II. Bunurile afectate direct și exclusiv cultului.

Codul de procedură civilă amintește despre obiectele de cult într-un singur articol în secțiunea destinată bunurilor mobile care nu se pot urmări. Potrivit art. 727 lit. a) C.proc.civ. „nu sunt supuse urmării silite bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale și *obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel.*”

Codul de procedură civilă de la 1865¹⁴, prevedea, în art. 406 pct. 4, că „nu se vor putea urmări și vinde, pentru orice fel de datorie *icoanele și portretele de familie*¹⁵”.

Spre deosebire de vechiul Cod de procedură civilă, conform căruia numai icoanele erau scoase de sub urmărire, actualul Cod de procedură civilă operează cu o categorie mai largă a bunurilor care nu sunt supuse executării silite, respectiv categoria *obiectelor de cult*. Remarcăm faptul că spre deosebire de icoane, care sunt specifice creștinismului, noul Cod de procedură

---

¹³ A se vedea O. POPESCU, C. DOBRE, *Concursul dintre executarea silită a ipotecii convenționale înscrisă în cartea funciară și sechestrul asigurător*, în RRES, nr. 2/2013 pp. 57-70.

¹⁴ Publicat în M. Of., nr. 200 din 11 septembrie 1865.

¹⁵ A se vedea G. PORUMB, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. II, Ed. Științifică, București, 1962, p. 225.

civilă, a înțeles să extindă sfera obiectelor de cult care nu pot fi urmărite fixându-le statutul juridic într-un context plurireligios.

Rațiunea interdicției instituite de art. 727 C.proc.civ. este aceea a ocrotirii libertății de conștiință a debitorului având în vedere că libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă în conformitate cu art. 29 din Constituția României¹⁶. În privința bunurilor mobile, legea instituie, în realitate o veritabilă *inesizabilitate* a anumitor categorii de bunuri care sunt indispensabile traiului debitorului, iar în privința obiectelor de cult, doar în măsura în care nu sunt mai multe de același fel. Sancțiunea încălcării dispozițiilor legale referitoare la urmărirea bunurilor mobile este *nulitatea de drept* potrivit art. 730 C.proc.civ.

În privința bunurilor imobile care nu sunt supuse urmării, art. 813 alin. (4) C.proc.civ. stabilește (fără a face vreo referire la obiectele de cult) faptul că „Nu sunt supuse urmării silite imobilele declarate neurmăribile, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.”

Reglementări similare se regăsesc și în art. 238 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură fiscală¹⁷ potrivit căruia, „În cazul debitorului persoană fizică nu pot fi supuse executării silite, fiind necesare vieții și muncii debitorului, precum și familiei sale: bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al debitorului și familiei sale, precum și *obiectele de cult religioase, dacă nu sunt mai multe de același fel.*”

Întrebarea care se pune este care sunt, în concret, bunurile destinate exercitării cultului religios în România. Răspunsul este anevoios de dat, iar o clasificare generală a bunurilor este dificil de făcut deoarece dreptul canonic

---

¹⁶ Publicată în M. Of., Partea I, nr.767 din 31 octombrie 2003.

¹⁷ Legea nr. 2017/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în M. Of., Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

(pentru a ne referi aici numai la creștinism) operează de multe ori cu alte concepte și noțiuni decât cele specifice dreptului civil¹⁸.

Sediul legal îl reprezintă Legea nr. 489/2006, *privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*¹⁹, conform căreia „statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul lor de factori ai păcii sociale”.

Potrivit art. 8 din același act normativ:

„Culte recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prevederilor legii nr. 489/2006, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice”.

Conform anexei aferente Legii nr. 489/2006, cultele recunoscute în România sunt în număr de 18 și sunt următoarele:

„Biserica Ortodoxă Română, Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara, Biserica Romano-Catolică, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Arhiepiscopia Bisericii Armene, Biserica Creștină de Rit Vechi din România, Biserica Reformată din România, Biserica Evanghelică c.a. din România, Biserica Evanghelică Lutherană, din România, Biserica Unitariană din Transilvania, Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România, Biserica Creștină după Evanghelie din România – Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelia din România, Biserica Evanghelică Română, Uniunea Penticostală – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, din România, Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea, din România, Federația Comunităților Evreiești din România, Cultul Musulman, Organizația Religioasă Martorii lui Iehova”.

Potrivit art. 27 alin. (1) din Legea 489/2006, „cultele recunoscute și unitățile lor de cult pot avea și dobândi, în proprietate sau în administrare,

---

¹⁸ Pe larg, pentru întreaga problematică a bunurilor temporale ale Bisericii a se vedea L.-M. HAROSA, *Bunurile temporale ale Bisericii: regimul juridic al bunurilor aparținând Bisericii*, vol I, Editura Universul Juridic, București, 2011.

¹⁹ Republicată în M. Of., Partea I, nr. 201 din 21 martie 2014.

bunuri mobile și imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii”.

În conformitate cu art. 27 alin. (2) din Legea 489/2006:

„*Bunurile sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului*, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt *inesizabile* și *imprescriptibile* și pot fi înstrăinate doar în condițiile statutare specifice fiecărui cult”.

În acest sens, vom analiza potrivit statutelor câtorva dintre aceste culte, care sunt *bunurile sacre* afectate direct și exclusiv cultului.

*Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*²⁰, stabilește prin art. 173 alin. (1) faptul că „din punctul de vedere al destinației lui, patrimoniul bisericesc cuprinde *bunuri sacre* și bunuri comune”. În continuare se arată în cadrul art. 173 alin. (2)-(4), că

„*Bunurile sacre, respectiv cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate exclusiv și direct cultului*, sunt *inalienabile, inesizabile și imprescriptibile*. Proprietatea asupra bunurilor sacre este exclusiv bisericească, iar cedarea folosinței poate fi acordată pe un termen de până la 3 ani, cu posibilitatea de reînnoire. Sunt bunuri sacre cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate cultului divin, precum: *lăcașurile de cult (catedrale, biserici, paraclise, capele etc.), odoarele și veșmintele bisericești, cărțile de ritual, cimitirele, etc.* Sunt asimilate cu bunurile sacre și beneficiază de același regim juridic și *casa parohială, vatra parohială și mănăstirească, incinta Centrului eparhial, a Centrului patriarhal, reședințele chiriarhale, chiliile mănăstirilor și ale schiturilor, muzeele de artă sacră (bisericești), bunurile de patrimoniu, bunurile prețioase, cu valoare artistică, istorică sau datorită materialului din care sunt confecționate, precum picturile, sculpturile, țesăturile artistice, miniaturile, cărțile rare, documentele, lucrările din materiale scumpe, etc.*

Bunurile comune sunt cele destinate întreținerii bisericilor, a slujitorilor ei, operelor culturale, de caritate și asistență socială și medicală, precum și pentru îndeplinirea celorlalte scopuri ale Bisericii. Bunurile comune destinate întreținerii bisericilor și slujitorilor

---

²⁰ Publicat în M. Of., Partea I, nr. 97 din 10 februarie 2020.

bisericești, operelor culturale, de asistență socială, medicală și filantropică, precum și îndeplinirii celorlalte scopuri ale Bisericii sunt: așezămintele și instituțiile culturale, social-medicale, filantropice și economice, terenurile agricole, pădurile, pășunile, viile, livezile, grădinile, drepturile patrimoniale, creanțele, acțiunile, fondurile, titlurile de valoare, averea în numerar și alte garanții bancare”.

Bunurile bisericesti au fost divizate, potrivit canoniștilor și legiurilor ortodoxe, în concordanță cu diversele laturi de acțiune ale Bisericii.

„În Sintagma Ateniană, bunurile au fost divizate în sacre, sfinte și sfințite (Sint.at. I, 238; II, 52; III, 169, VI, 267). *Lucrurile sacre* sunt cele destinate exclusiv cultului și sunt consacrate de episcop sau de preot, în această categorie intrând bisericile, toate vasele de cult și obiectele întrebuințate direct pentru serviciul divin (Sint.at. IV, 450, 490). Dar, deoarece nu toate bunurile care se utilizează pentru slujbele bisericesti sunt sfințite prin binecuvântarea episcopului, ele au fost divizate în bunuri consacrate și bunuri sfințite²¹.”

Potrivit Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române

„ ...apartenența unui bun la categoria bunurilor sacre, în caz de îndoială, *se stabilește de către Sinodul mitropolitan* sau în cazul unui bun care este în proprietatea sau în folosința Patriarhiei Române, appartenența sa la categoria bunurilor sacre, în caz de îndoială, *se stabilește de către Sinodul Permanent*.”

Biserica Romano-Catolică împarte lucrurile care sunt folosite pentru realizarea scopului bisericii, în: spirituale, temporale și mixte. Sunt considerate bunuri „temporale” în dreptul canonic toate bunurile care au capacitatea de a satisface Biserica în urmărirea țelurilor ei și care sunt traductibile în orice categorie economică²². Pe lângă criteriul ecleziasticității raportat la appartenență, dreptul bisericesc folosește ca și condiție fundamentală reperul scopului sau menirii bunurilor raportat la menirea

---

²¹ A se vedea L.-M. HAROSA, *op.cit.*, p. 168.

²² *Ibidem*, *op.cit.*, p. 155.

vieții exterioare bisericești, *sacralitatea* privind tot ceea ce este afectat, printr-o modalitate sau alta cultului divin²³. *Lucrurile sacre* sunt cele destinate cultului divin, cu dedicație sau binecuvântare.

Potrivit *Codului de Drept Canonic al Bisericii Romano – Catolice* și a *Codului Canoanelor Bisericilor Orientale*²⁴, pe baza cărora se organizează și funcționează Biserica Romano-Catolică din România, respectiv Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, (Can. 1254-1257)

„Prin drept înnăscut, în mod independent de puterea civilă, Biserica Catolică poate să dobândească, să posede, să administreze și să înstrăineze bunuri materiale, pentru a-și atinge scopurile proprii. Principalele scopuri proprii sunt: necesitatea de a organiza cultul divin, de a asigura întreținerea demnă a clerului și a altor slujitori, de a exercita opere de apostolat sacru și de caritate, mai ales față de săraci. Biserica întreagă și Scaunul apostolic, Bisericile particulare și orice altă persoană juridică, fie publică, fie privată, sunt subiecte capabile de a dobândi, de a poseda, de a administra și de a înstrăina bunuri materiale, conform dreptului. Proprietatea bunurilor aparține, sub autoritatea supremă a Pontifului Roman, acelei persoane juridice care a dobândit bunurile în mod legitim. Toate bunurile materiale ce aparțin Bisericii universale, Scaunului Apostolic și altor persoane juridice publice în Biserică sunt bunuri ecleziastice și sunt reglementate de canoanele care urmează, precum și de statutele proprii. În conformitate cu (Can. 1171) *lucrurile sacre, care sunt destinate cultului divin prin dedicare sau binecuvântare* trebuie să fie tratate cu respect și să nu fie folosite în scopuri profane sau improprii, chiar dacă aparțin unor persoane private.

Se numesc sacre – *sacra* cele care prin *consacrare sau binecuvântare* sunt destinate cultului divin; *prețioase* cele care au o deosebită valoare artistică și istorică, sau prin materia din care sunt confecționate (Can. 1018) ”.

În mod similar *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale* (Can. 1007 – 1009), stabilește că:

---

²³ Ibidem, op.cit., pp. 166-167.

²⁴ Publicat în M. Of., Partea I, nr. 788 bis din 27 noiembrie 2008.

„Biserica, în procurarea binelui spiritual al oamenilor, are nevoie și se folosește de *bunuri temporare*, ori de câte ori i-o cere misiunea sa proprie; de aceea, ea are dreptul înăscut de a dobândi, de a poseda, de a administra și de a înstrăina acele bunuri temporare care îi sunt necesare pentru scopurile sale proprii, mai ales pentru cultul divin, pentru operele de apostolat și de caritate, precum și pentru întreținerea corespunzătoare a miniștrilor săi. Pontiful Roman este administratorul și dispunătorul suprem al tuturor bunurilor temporare ale Bisericii; Proprietatea bunurilor temporare ale Bisericii, sub autoritatea supremă a Pontifului Roman, aparține acelei persoane juridice care le-a dobândit în mod legitim. Orice persoană juridică este subiect capabil să dobândească, să posede, să administreze și să înstrăineze bunuri temporare, conform normei dreptului canonic. Toate *bunurile temporare* care aparțin persoanelor juridice sunt *bunuri bisericesti*. Toate bunurile materiale ce aparțin Bisericii universale, Scaunului Apostolic și altor persoane juridice publice în Biserică sunt *bunuri ecleziastice* și sunt reglementate de canoanele care urmează, precum și de statutele proprii”.

Potrivit art. 43 alin. (2) din Statutul Federației Comunităților Evreiești din România – Cultul mozaic²⁵

„Bunurile sacre, afectate direct cultului mozaic, lăcașuri de cult, cimitire confesionale, băi rituale, abatoare rituale, obiecte de cult, în conformitate cu tradiția și practicile acestui cult, dobândite cu titlu, sunt inesizabile și imprescriptibile, fiind posibilă înstrăinarea lor doar în condițiile prevăzute în prezentul statut”.

Potrivit *Statutului Cultului Musulman*²⁶, art. 14 alin. (1)

„*Bunurile mobile și imobile aparținând comunităților musulmane* se vor administra de comitetele locale ale geamiilor, sub controlul Muftiatului. (2) Lăcașurile de cult care aparțin comunităților musulmane sunt de 3 categorii: a) *moschei*; b) *geamii*; c) *mesgiduri*, iar potrivit alin. (5), lăcașurile de cult nu se pot folosi decât în *scopuri religioase*. Dacă există o casă parohială, aceasta se va da în folosința imamului”.

---

²⁵ Publicat în M. Of., Partea I, nr. 670 din 29 septembrie 2008.

²⁶ Publicat în M. Of., Partea I, nr. 469 din 25 iunie 2008.

Considerăm că o asemenea practică este nelegală, raportându-ne la prevederile legii speciale nr. 489/2006, întrucât asemenea bunuri sacre nu pot fi supuse urmăririi silite, în vederea recuperării unei creanțe. Aceste bunuri insesizabile cuprind atât biserica, ce a fost scoasă la vânzare prin licitație publică, aceasta făcând parte din categoria *bunurilor sacre* analizate mai sus, cât și terenul aferent acesteia. Acesta din urmă, considerăm că trebuie să beneficieze, și el, la rândul lui de regimul juridic preferențial, destinat bunurilor sacre, tocmai datorită afecțiunii speciale căreia îi este destinat, deoarece el facilitează desfășurarea activităților specifice cultului care se desfășoară în interiorul bisericii.

Raportat la cele menționate, apreciem că următoarele nuanțări trebuie să fie făcute.

În primul rând, textul art. 727 lit. a) din Codul de procedură civilă și cel al art. 238 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură fiscală, care prevede că „*nu sunt supuse urmăririi silite obiectele de cult dacă nu sunt mai multe de același fel*”, trebuie corelat cu dispozițiile Legii cultelor nr. 489/2006. Din această cauză, normele Codului de procedură civilă apar a fi redundante deoarece chiar dacă există mai multe obiecte de cult de același fel, câtă vreme ele intră sub incidența art. 27 alin. (2) din Legea 489/2006 (*sunt bunuri sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult*) ele nu pot fi urmărite silit.

În acest sens trebuie nuanțată și opinia din literatura de specialitate care susține că obiectele de cult pot forma obiectul executării silite dacă există mai multe de același fel²⁹. La o analiză mai atentă, această afirmație nu este întru totul exactă, pentru argumentele ce le vom dezvolta, în cele ce urmează.

---

²⁹ A se vedea: M. DINU, R. STANCIU, *Executarea silită în Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2019, p. 470; E. OPRINA, I. GÂRBULEȚ, *op.cit.*, p. 646.

În opinia noastră, pot forma obiect al executării silite bunurile de cult numai dacă există mai multe de același fel și numai în măsura în care acestea nu cad sub incidența art. 27 alin. (2) din Legea 489/2006, respectiv numai dacă nu sunt bunuri sacre afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult. Cu alte cuvinte, chiar dacă există mai multe bunuri de cult de același fel, ele vor fi *inesizabile* și sunt exceptate de la urmărire dacă se încadrează în categoria bunurilor sacre afectate direct și exclusiv cultului. Dacă există mai multe bunuri mobile – obiecte de cult, care nu sunt și bunuri sacre în înțelesul Legii 489/2006, ele vor putea face obiectul executării silite numai în măsura în care sunt mai multe de același fel. Dacă însă bunurile mobile – obiecte de cult sunt de natură diferită, ele nu vor putea fi urmărite silit³⁰.

În al doilea rând, trebuie făcută o distincție în privința imposibilității executării silite a bunurilor sacre, mobile și imobile, între modalitatea de executare silită directă și modalitatea de executare silită indirectă.

Executarea silită directă este „aceea modalitate a executării silite prin care creditorul dorește să obțină realizarea în natură a prestației care formează obiectul obligației debitorului înscrise în titlul executoriu³¹.”

Sunt forme ale executării silite directe: *predarea silită a bunurilor mobile* (art. 888 -895 C.proc.civ.) și *predarea silită a bunurilor imobile* (art. 896 – 902 C.proc.civ.).

Executarea silită indirectă este „aceea modalitate a executării silite prin care creditorul care are de realizat o creanță bănească urmărește să își

---

³⁰ Spre exemplu, dacă există în patrimoniul debitorului mai multe bunuri mobile – obiecte de cult: o icoană, o carte rară și un crucifix, având în vedere că sunt de natură diferită nu vor putea fi urmărite silit chiar dacă nu intră sub incidența art. 27 alin. (2) din Legea 489/2006.

³¹ A se vedea G. BOROI, M. STANCU, *op.cit.*, p. 1096.

îndestuleze creanța din sumele obținute prin valorificarea bunurilor mobile sau imobile ale debitorului³².”

Sunt forme ale executării silite indirecte: *urmărirea mobilă* (art. 727 – 812 C.proc.civ.), și *urmărirea imobiliară* (art. 813 – 863 C.proc.civ.).

În mod cert, *executarea silită indirectă* a bunurilor sacre, respectiv a celor afectate direct și exclusiv cultului, *nu este posibilă*.

Fiind vorba despre bunuri *inesesizabile*, sancțiunea executării silite a unor astfel de bunuri este *nulitatea absolută a executării silite înseși*. Potrivit art. 730 C.proc.civ. „Renunțarea la beneficiul dispozițiilor prevăzute în articolele din prezenta secțiune, precum și urmărirea ori cesiunea făcută cu încălcarea acestor dispoziții sunt *nule de drept*.” În măsura în care astfel de cereri de încuviințare a executării silite cu privire la *bunuri sacre* ar fi admise și s-ar trece la executarea silită indirectă se poate dispune pe calea *contestației la executare* formulate de către debitor, *anularea executării silite înseși*, inclusiv anularea încheierii prin care s-a încuviințat executarea silită și a încheierii prin care s-au stabilit cheltuielile de executare.

În privința *executării silite directe*, sub forma *predării silite a bunurilor mobile* și *predării silite a bunurilor imobile* se pune problema dacă și în privința acestei modalități de executare silită bunurile sacre sunt tot *inesesizabile*.

Potrivit art. 27 alin. (3) din Legea 489/2006, „prevederile alin. (2) nu afectează redobândirea bunurilor sacre confiscate în mod abuziv de stat în perioada 1940 – 1989, precum și a celor preluate fără titlu.”

Cu alte cuvinte, în opinia noastră, bunurile sacre aparținând cultelor recunoscute în România *pot face obiectul executării silite directe*, sub forma *predării silite a bunurilor mobile* și *predării silite a bunurilor imobile*, în

---

³² *Ibidem*.

ipoteza în care bunurile au fost confiscate în mod abuziv de stat în perioada 1940 – 1989, precum și în cazul în care au fost preluate *fără titlu*.

De altfel, este de notorietate cazul Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, care a fost scoasă în afara legii în anul 1948 de către regimul comunist și a fost abuziv deposedată de toate bunurile sale și care a inițiat un amplu demers juridic în vederea redobândirii acestor bunuri după anul 1989.

Suntem de părere că, în ipoteza în care bunurile sacre au fost preluate *fără titlu*, hotărârile judecătorești – titluri executorii vor putea fi puse în executare silită în modalitatea executării silite directe (sub forma predării silite a bunurilor mobile și a predării silite a bunurilor imobile) de la persoanele care le dețin fără niciun titlu, chiar dacă aceste bunuri sunt, potrivit legii 489/2006, *bunuri sacre*.

IV. Concluzii.

În considerarea celor arătate mai sus, suntem de părere că ar trebui făcută o distincție între modalitatea de executare silită indirectă sub forma *urmăririi mobiliare* – sechestrarea și vânzarea la licitație publică a bunurilor mobile și *urmărirea imobiliară* – vânzarea la licitație publică și adjudecarea imobilelor și modalitatea de executare silită directă – sub forma *predării silite a bunurilor mobile* sau al *predării silite a bunurilor imobile*.

În cazul modalității de executare silită indirectă, a bunurilor sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, acestea *nu pot face obiectul executării silite* fiind *inesizabile*, iar toate actele de executare silită efectuate într-un asemenea caz urmează să fie lovite de *nulitate absolută*. În măsura în care astfel de cereri de încuviințare a executării silite cu privire la bunuri sacre ar fi admise și s-ar trece la executarea silită se poate dispune pe calea contestației la executare formulate de către debitor, anularea executării silite înseși, inclusiv anularea încheierii prin care s-a încuviințat executarea silită și a încheierii prin care s-au stabilit cheltuielile de executare.

În cazul modalității de executare silită directă, prin *predarea silită a bunurilor mobile* sau *predarea silită a bunurilor imobile*, a bunurilor sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, apreciem că acestea *nu sunt inesizabile* și pot face obiectul executării silite directe, în ipoteza în care au fost confiscate în mod abuziv de stat în perioada 1940 – 1989, sau în cazul în care au fost preluate *fără titlu*.